

Geleneksel Bilginin Sürekliliği, Dönüşümü Sürecinde Yeni Bir Mekân Önerisi: Stoneşifa, Biyoenerji ve Şifa Köyü

A New Space Proposal in the Process of Continuity and Transformation of Traditional Knowledge: Stone Healing, Bioenergy and Healing Village

Velimert Koçer ¹

Öz

Sağlık kavramı ve sağlıklı olma isteği insanoğlunun en baştan beri üzerinde durup çözüm ürettiği ve günlük rutinden, ritüel uygulamalarına kadar hayatının pek çok alanında uygulanabilir pratikler geliştirdiği bir durum olarak karşımıza çıkmaktadır. Nitekim bireysel anlamda sağlıklı olmak genel ölçekte kolektif toplum sağlığını da etkilemektedir. Bu sebeple sağaltım yöntemleri ve şifa pratikleri, insanlığın her döneminde önemli uygulamalar meydana getirmiştir. Geçmişten günümüze, başta bitkiler olmak üzere pek çok nesne bilimsel ve büyüsel uygulamalar yolu ile sağaltım aracı olarak kullanılmıştır. Taşlar da bunlar arasındadır. Antik dönemlerden beri taşların iyileştirici gücü olduğuna inanılmış, Aristo'dan itibaren taşlar ve madenler hakkında müstakil çalışmalar yapılmıştır. Günümüz insanının modern tıptan şifa bulamadığını ya da bulamayacağını düşündüğü durumlarda, alternatif yollara başvurduğu bilinmektedir. Son dönemde "kadim bilgi" adı altında, birer öğreti olarak insanlara sunulan biyoenerji uygulamasının bunlardan biri olduğu ve "alternatif tıp" kavramı ile ifade edildiği görülmektedir. Bu çalışmada taşların iyileştirici gücü olduğunu ifade ederek; biyoenerji, sarkaç, bilinçaltı uygulaması ve tütsüleme gibi farklı pratikleri bir öğreti şeklinde organize eden ve uygulayan Belgin Dal'ın şifalandırma çalışmaları ve Sakarya ili Sapanca ilçesinde kurduğu "Şifa Köyü" incelenmiştir. Bu bağlamda kültürün sürekliliği, değişimi ve moderne uyarlanması durumları tartışılmıştır. Şifa köyünün taşlar ve kristaller kullanılarak, farklı pratiklerin kompleks olarak uygulandığı, alternatif tıp uygulaması bağlamında Türkiye'deki ilk örneklerden olduğu söylenebilir. Ayrıca modern bir ziyaret yeri ve ocağını da anıştıran şifa köyünün yeni bir mistik sağaltım mekânı olarak karşımıza çıktığı belirtilmelidir. Araştırma için toplanan veriler; saha araştırması, kaynak kişilerle birebir görüşme ve ikinci sözlü kültür kaynakları yolu ile Belgin Dal ve Şifa Köyü'ne ait olan sosyal medya sitelerinden sağlanmıştır.

Anahtar sözcükler: Kültürel süreklilik, stoneşifa, biyoenerji, belgin dal, Şifa köyü

¹Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Türk Halkbilimi Ana Bilim Dalı Doktora Öğrencisi, velimertkocer@hotmail.com, ORCID: 0000-0003-1796-4298.

*Geliş tarihi/Received: 27.02.2023 - Kabul tarihi/Accepted: 20.06.2023

Abstract

The concept of health and the desire to be healthy appear as a situation where human beings have focused on and produced solutions from the very beginning and developed practices that can be applied in many areas of life, from daily routine to ritual practices. As a matter of fact, being healthy in an individual sense also affects collective public health on a general scale. For this reason, therapeutic methods and healing practices have created important applications in every period of humanity. From past to present, many objects, especially plants, have been used as a treatment tool through scientific and magical applications. Stones are among them. Since ancient times, it has been believed that stones have a healing power, and since Aristotle, independent studies have been made about stones and mines. It is known that today's people resort to alternative methods when they think they cannot or cannot find a cure from modern medicine. It is seen that the application of bioenergy, which has been presented to people as a teaching under the name of "ancient knowledge", is one of them and is expressed with the concept of "alternative medicine". In this study, he stated that the stones have a healing power; The healing works of Belgin Dal, who organized and applied different practices such as bioenergy, pendulum, subliminal practice and incense as a teaching, and the "Healing Village" he founded in the Sapanca district of Sakarya province were examined. In this context, the continuity, change and modernization of culture are discussed. It can be said that Şifa village is one of the first examples in Turkey in the context of alternative medicine practice, where different practices are applied in a complex by using stones and crystals. In addition, it should be noted that the healing village, which resembles a modern visitation place and hearth, has emerged as a new mystical healing place. Data collected for research; It was obtained from the social media sites of Belgin Dal and Şifa Village through field research, one-to-one interviews with the resource people and second oral cultural resources.

Keywords: Cultural continuity, stone şifa, bioenerji, belgin dal, Şifa village

Giriş

1946 yılında Birleşmiş Milletlerin 51 üye ülkesinin temsilcileri ile FAO, ILO, UNESCO, OIHP, PAHO, Kızılhaç, Dünya İşçi Sendikaları Federasyonu ve Rockefeller Vakfı Temsilcileri bir araya gelerek Dünya Sağlık Teşkilatı Anayasasını (WHO) oluşturmuştur². WHO anayasasında sağlıklı olma durumu: "Sağlık, sadece hasta veya sakat olmama hali değil, fiziksel, ruhsal ve sosyal açıdan iyi olma halidir."³ şeklinde tanımlanmaktadır. Tanımdan anlaşıldığı üzere sağlıklı olmak için fiziki iyilik hali yeterli görülmemiş, buna ek olarak mental ve psikolojik iyilik hali de sağlık için gerekli görülmüştür. Türkiye'de modern sağlık hizmetleri kamu sektörü ve özel sektör olmak üzere iki farklı koldan yürütülmekte olup T.C. Sağlık Bakanlığı verilerine

² URL-9

³ URL-1

göre 2. ve 3. Basamak sağlık hizmeti sunan kamu hastanelerinin sayısı yedi yüz elli üç olarak açıklanmıştır.⁴ Hastane sayısının niceliksel fazlalığı sağlık hizmetlerinin gelişmişliği ve çok yönlülüğünü ifade etmekle beraber, toplum sağlığı açısından hastaneye duyulan ihtiyacın fazla olması, hasta birey sayısının çokluğuna işaret etmektedir. Modern tıbbın hizmet verdiği hastanelerde fiziksel ve ruhsal pek çok hastalık tedavi edilmekle birlikte, insanların bir kısmı hastalıklarına şifa bulamadıklarını ya da bulamayacaklarını düşündükleri noktada, alternatif tedavi yollarına başvurmaktadırlar.

Alternatif tedavi yöntemleri, kültürden kültüre farklılık gösteren, belli bir standardı olmayan evsel uygulamalar olarak ifade edilebilir. Nitekim bu uygulamaların, bireyin hastalığını yalnızca fiziki olarak tedavi etmekle kalmadığı aynı zamanda ruhen ve zihnen bir tedavi etkisi de yarattığı düşünülür (Dömbekci, Öztürk, 2020: 24, Sütçü, 2018: 4, Kaplan, 2010: 1-3). Söz konusu uygulamaların bilimsel temellerden yoksun olduğu ifade edilerek ABD Ulusal Sağlık Enstitüleri, bu uygulamaları tanımlama ve sınıflandırmaya yönelik gündem oluşturmuştur. Bunun sonucunda uygulamaların beş ana grupta topladığını belirten Dömbekci, bu beş grubu; “Biyolojik temelli uygulamalar, Manipülatif ve vücut temelli yaklaşımlar, Zihin ve vücut temelli yaklaşımlar, Alternatif tıbbi sistemler, Enerji tedavileri” şeklinde belirtmiştir (Dömbekci ve Öztürk, 2020: 25). Alternatif ya da tamamlayıcı tedavi yöntemlerinin de söz konusu tedavi yöntemleri arasında olduğu ve bu uygulamaların toplumlara ait geleneklerden beslendiği söylenebilir. Akupunkturun 3000 yıl önce Çin’de geliştirilen geleneksel bir yöntem olduğu bilinmekte olup, bugün pek çok özel hastanede migren, sindirim sistemi hastalıkları, sigara bırakma, psikiyatrik rahatsızlıklar ve romatizmal şikâyetlerin tedavisinde, uzman eliyle uygulandığı bilinmektedir.⁵ Geleneksel bilginin modern tıbbi destekler şekilde kullanımı, bu bilginin deneyime dayandığını göstermekle birlikte toplum ya da toplumların söz konusu bilgiyi oluşturan düşünsel bağlamdan kopmadığına işaret eder. Nitekim bireyin içinde yaşadığı toplumsal yapı ve

⁴ URL-2 Listede bulunan hastaneler; Genel Hastaneler, Kadın Doğum ve Çocuk Hastaneleri, Eğitim ve Araştırma Hastaneleri, Entegre İlçe Hastaneleri, Göğüs Hastalıkları ve Göğüs Kalp ve Damar Cerrahisi Hastaneleri, Ruh Sağlığı Hastalıkları Hastaneleri, Kemik Hastalıkları Hastaneleri, Çocuk Hastalıkları Hastaneleri, Onkoloji Hastaneleri, Meslek Hastalıkları Hastaneleri, Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Hastaneleri, Göz Hastalıkları Hastaneleri, Lepra Hastalıkları Hastaneleri şeklinde gruplandırılmıştır.

⁵ URL-3

bu yapıyı şekillendiren düşünce pratikleri, ona hayatın sürdürülebilir ve uygulanabilir alanına dair çözüm önerileri sunmaktadır.

Türk toplumu, modernleşmeyi hedeflemekle birlikte geleneksel yapı ve uygulamalara bağlılığını devam ettirmektedir. Türkiye’de halkbilim üzerine yapılan çalışmaların niceliksel değeri, toplumun gelenek ve göreneklere bağlılığını, onları yaşattığını ve geleneği gündelik pratikler olarak yaşadığını göstermektedir. Nebi Özdemir; kültürün bir tortu değil, sürdürülebilir ve uygulanabilir yapıda olduğunu, geleneğin süreç içerisindeki yeni ihtiyaçlara cevap verme yolunda kendi içinde değişip dönüşerek yeni gelenekler ürettiğini ifade etmektedir (Özdemir, 2019: 10-12). Bu sebeple modern toplumun oluşumunda geleneksel uygulamaların etkisine dikkat edilmelidir. Sağlık hizmetlerinin insanlığın en temel ihtiyaçlarından birisi olduğu düşünüldüğünde geleneğin bu alanda geliştirdiği pratiklerin, toplum tarafından benimsendiği ve uygulandığı söylenebilir. Nitekim Anadolu’nun pek çok yöresinde ocaklı uygulamaları devam etmekte, formel bilimden uzak bu uygulamalar uygulayıcı ve danışan tarafından kabul görmektedir. Eski Türk inanç sisteminde önemli yeri olan dağ, taş, ateş, su, ağaç kültlerinin inanç noktasında tanımlayıcı değere sahip olduğu söylenebilirken, bu kültler yoluyla geliştirilen pratiklerin sağaltma etkisi de bilinmektedir (İnan, 2017: 109, Bayat, 2019: 79-116). Bunun bir yansıması olarak günümüzde türbe ve ziyaret yerlerinin, hastalıkların tedavisinde müracaat edilen kutsal mekânlar olduğu bilinmektedir.

Geleneksel bilginin uygulanmasına ek olarak, dijital çağın kültürü global hale getirmesi, farklı kültürlere ait geleneksel bilgilerin başka toplumlar tarafından kullanılmasının önünü açmıştır. Bu şekilde Türkiye’de son dönemlerde biyoenerji, reiki, yoga, meditasyon, pandül uygulamaları gibi pratikler; alternatif ve tamamlayıcı tıp adı altında uygulanmakta ve bu uygulamaların eğitimleri de verilmektedir. Kimi kurum ve kişilerin⁶ verdikleri bu eğitimi e-devlet üzerinden sertifika vererek belgelendirdiği bilinmektedir.

Yukarıda bahsedilen enerji temelli uygulamaların yanı sıra geleneksel bilgide taşlar ile şifa çalışmaları ve uygulamaları pek çok kültürde bilinen ve kökü çok eskilere giden bir pratik olarak karşımıza çıkmaktadır. Taşın insanlar tarafından sağaltım aracı olarak kullanıldığı bilgisi yazılı kaynaklardan da takip edilebilmektedir. Nitekim Aristo’ya

⁶ URL-10, URL- 4.

atfedilen *Kitabü'l- Ahcar*, taşların şifa yönünü anlatan bu alandaki en eski eserlerdendir. İslamiyet öncesi Türk kültüründe de taş temelli bazı pratiklerin olduğu bilinirken *yada taşma* dair inanış bunun en bilindik örneğidir. Türklerin İslamiyet'i kabulü ile durum değişmemiş, taşların şifalı olduklarına dair inanç, yazılı kültürde de kendini göstermiştir. Nitekim bu alanda yazılan Ebu'r- Reyhan el- Biruni'nin *el- Cemahir fi Ma'rifetil Cevahir*'i, Mahmud Şirvani'nin *Tuhfe-i Muradi'si*, Ali el- İzniki'nin *Cevahir el- esrar fi maarifel- ahcar*'ı taşların şifalı olduğuna dair inanca dikkat çeken eserlerdir.

Günümüzde Türkiye'de taşların iyileştirici özelliğine vurgu yapan çalışmaların odak noktası plasebo etkisi olup, söz konusu çalışmalar anket yöntemi kullanılarak toplanan verilerin analizine dayanmaktadır (Kutlu, Çalık, Ulugergerli, 2018: 199-208, Kutlu, Çalık, Ulugergerli, 2022: 65-72). Bu yöntem ve bakış açısından farklı olarak bu çalışma, kültürün sürekliliği, değişip dönüşen bir fenomen olması, globalleşen kültürün yerelde pratiğe dönüşmesi gibi saiklerden hareket ederek, saha araştırması ve ikinci sözlü kültür kaynaklarından derlenen bilgilerin analizi şeklinde temellendirilmiştir. Bu bağlamda, taşların şifalandırıcı etkisine dair inancın uygulamaya dönük pratikler halinde icra edildiği ve öğretilendiğini tespit ettiğimiz, Belgin Dal tarafından geliştirilen "Stoneşifa Biyoenerji Öğretisi"nde kullanılan taşlar, taşların imge dünyası ve kültürel boyutu çalışmamızın konusunu oluşturmaktadır. Belgin Dal'ın Sakarya ili Sapanca ilçesinde kurduğu "Şifa Köyü"nde gerçekleştirilen kaynak kişi görüşmeleri ve açık mülakatlar saha bilgisini oluşturmuştur. Ayrıca Belgin Dal'ın sosyal medya hesapları da takip edilerek çalışmada kullanılmak üzere taşların şifalandırıcı özelliğine dair yaptığı paylaşımlar, çalışmada yeri geldikçe kullanılmıştır. Bilgiler ışığında, kültürün değişen ve dönüşen yapısına, günümüzde farklı kültürlere ait bilgilerin mezcedilmesi yolu ile eskiye dayalı yeni pratiklerin oluşturulmasına, kültürün ekonomik yönüne, alternatif tıp uygulamalarının standart hale getirilen bir öğreti etkinliğine dönüşümüne tanık olunan bir örneğe vurgu yapılmaktadır.

Bu bağlamda çalışma iki ana bölümden oluşmaktadır. Birinci bölüm Belgin Dal ve öğreti sistemi hakkında bilgilerin verildiği bölüm olup bu bölüm, Belgin Dal'ın kendisi ve öğreti etkinliğine katılan katılımcılar ile yapılan görüşmeler yoluyla şekillendirilmiştir. İkinci bölüm ise Şifa Köyü'nde yapılan katılımcı gözleme dayalı saha araştırmasına dayanmaktadır. İki ana bölümü sonuç ve kaynaklar bölümü takip etmektedir.

1. Bir Motto Olarak “Ben Bir Mucizeyim”, Belgin Dal ve Stoneşifa Biyoenerji Öğretisi

1972 Kütahya doğumlu olan Belgin Dal, 1997 yılında evlenerek Sapanca'ya yerleşmiştir. Halk Eğitim Kurslarında dikiş nakış eğitmenliği yapan B. Dal, aynı zamanda eşi ile birlikte Sapanca sahilinde küçük bir hediyelik eşya dükkânı da işletmiştir. Taşlarla tanışmasının bu dükkânda olduğunu belirten B. Dal, migren şikâyetinin yıllarca sürdüğünü, kendisine hediyelik eşya almaya gelenlerin özellikle ametist taşının migren ağrısına iyi geldiğini belirttiğini ancak kendisinin o dönemde taşların şifa özelliklerine inanmadığını ifade etmiştir:

“15 sene migren çektim, deli migren, Allah'ım canımı alsana dediğim bir noktaydı. 1997'de evlendiğimde burada eşime destek vermek için küçük bir hediyelik üzerine iş yerimiz vardı. Migren tuttuğunda o dönemde tedavi yoktu ve ağrı olduğunda çok ağır iğneler yapılıyordu. O da 3-4 gün uyutuyordu hatta karanlık oda ve karanlık battaniyeydi. 2008 Yılı'nın nisan ayının ilk haftasıydı. Benim için hayatımın dönüm noktasıydı. Tabii hiçbir şey tesadüf değil tevafuktur. Asla taşa inanmıyordum. Enerjiye de. Bir ametist taşından oluşan bileklik yere düştü. Avucuma aldığımda taş resmen başımdaki ağrıyı çekti ve taş simsiyah olmuştu. Avucumu açıp baktığımda o mosmor olan taş simsiyah olmuştu ve baş ağrım geçmişti. O gün akşam eve gittiğimde ilk kez migrenim tutmuş ve bayılmamıştım. Bilgisayarda araştırma yaparken bu nedir ne değildir diye sabah ezanı okunuyordu. Ve ben taşlara âşık oldum. Taşlar benim eşim ve iki çocuğumdan sonra üçüncü aşkımdır. Bunu her zaman söylerim.” (KK-1).

B. Dal'ın kendi deneyimi sonucunda taşların iyileştirici enerjisi olduğuna dikkat çekmesi ve taşların 2008 yılı itibariyle kendisi için sadece alınıp satılan bir meta olmaktan çıkıp mistik bir özellik kazanması, “stoneşifa biyoenerji öğretisi”nin temelini oluşturmaktadır. Yaşadığı olay sonrasında taşları araştırdığını ifade eden B. Dal, alanında kendinden önce çalışan “hocalar”ın desteğini gördüğünü belirtmiştir. Bunun bir göstergesi olarak *Şifalı Taşlar* adlı kitabının teşekkür bölümünde Hasan Kocabaş⁷'a kendisine verdiği destek sebebiyle teşekkür etmiştir (Dal, 2019: 9). Yapılan

⁷ B. Dal, Hasan Kocabaş'ın taşların iyileştirici özelliğinden Türkiye'de ilk bahseden kişi olduğunu ifade etmiştir. Hasan Kocabaş'ın taşların iyileştirici özelliklerinden bahsettiği örnek bir video için bkz: URL-5.

görüşmede biyoenerji ve taşlar ile ilgili eğitim geçmişini de açıklayan B. Dal, konu ile ilgili şu bilgileri vermiştir:

“2008’de migrenim geçtikten sonra sürekli araştırmaya başladım ve ilim Çin’de de olsa gidin öğrenin denilmiş ve cidden ben de kendimi Çin’de buldum. Yunanistan ve Brezilya’ya gittim. Brezilya’da doğal bir şifacıya gittim kampa. Taşlar konusunda o kadar çok kitaplar okudum ve bilgiler aldım. Biyoenerji hakkında da yurtiçi ve yurtdışı eğitimler alıyoruz. Şöyle bir şey var zaten, kuantum enerjisi, şifalı taşlar biyoenerji ve inanmadığınız bir konuda bu çalışmalarını yaptığımızda ve sürekli bir artı ile karşılaştığımızda pozitif anlamda, her zaman için sürekli eğitim alma isteği oluyor, araştırma isteği oluyor ve bundan dolayı da sürekli hala eğitimler alıyoruz ve hala öğrenciyiz.” (KK-1).

B. Dal’ın yukarıda ifade ettiği şekliyle Yunanistan ve Brezilya gibi ülkelerde biyoenerji ve taşlarla ilgili eğitimler alması, taşların iyileştirici özelliği ve alternatif bir tedavi yöntemi olan biyoenerjinin, Dünya’nın çeşitli kültürlerinde uygulandığını göstermektedir. Taşların iyileştirici özelliğine dair inancın etkisiyle oluşturulmuş ve bu konuya değinen *cevhername* adı verilen eserlerin Müslüman Türk dünyasında da yazıldığı yukarıda belirtilmiştir. Nitekim Mahmud Şirvani, *Tuhfe-i Muradî* adlı eserinde çeşitli taşlar ile ilgili bilgiler vermekle birlikte firuze taşının, Acem hükümdarları tarafından sürekli taşındığını, bunun kendilerine zafer ve uğur getirdiğine inandıklarını ifade etmiştir. Yine akik taşı için, düşük yapan kadının akik taşması halinde çocuğunu sağlıklı olarak doğuracağına, peygamberden gelen bir rivayetle akik taşının ezilip diş diplerine sürülmesi neticesinde diş ağrısının geçeceğine dair inanç ve pratiklerden bahsedilmiştir. Kehribar taşı ile ilgili, kehribarın ezilip soğuk su ile içilmesi halinde baş ve göğüs ağrısına iyi geleceği, yine ezilen kehribarın gül suyu ile içilirse mide bulantısını gidereceği yönünde bilgiler verilmiştir (Şirvanî, 2012: 75a, 75b, 77a, 98a, 98b, 99a, 99b). B. Dal’ın *Şifalı Taşlar* kitabında, Mahmud Şirvanî’nin söz konusu kitabından yararlandığı kaynakça kısmında belirtilmekle birlikte, kitap içindeki hangi bilginin Şirvanî’den alındığı belli değildir. Buradan B. Dal’ın yurtdışında aldığı eğitimlere ek olarak, kendi kültür dairesindeki eserlere de yabancı olmadığı sonucuna varılabilir.

Aldığı eğitimlerden edindiği bilgileri kendince sistematik hale getirdiğini ifade eden B. Dal, stoneşifa-biyoenerji sistemini kendisinin

oluşturduğunu ve sistematik hale getirdiğini, 2010 senesinden itibaren de modüller halinde eğitimler verdiğini belirtmiştir⁸. Kendi öğretisinin diğer öğretilerden farklı olduğunu belirten B. Dal; şifalı taş, biyoenerji, pandül, tütsüleme, bilinçaltı okumaları gibi alternatif tıp ve kısmen okült uygulamaların her birinin farklı pratikler olduğunu ifade etmiştir. Kendi sisteminde ise danışanın durumuna göre bu pratiklerin hepsinin ya da seçilenlerden bazılarının uygulandığını ifade etmiştir. Şifalı taşlar kişinin burcuna göre değil, doğum tarihi, tanılı hastalığı ve şifalandırmak istediği duruma göre hazırlanmaktadır. Bileklik, kolye ya da kuşakta kullanılacak taşın cinsi ve sayısı kişinin doğum tarihine ve hastalıklarına göre belirlenmektedir. Bu durumu taşların mineralojik özellikleri ile ilişkilendiren B. Dal, hastalıkların temel sebebinin mineral eksikliği olduğunu belirtmiş, taşlardaki minerallerin bu eksikliği gidermede kişiye yardımcı olduğunu iddia etmiştir. Bazı taşların tek sıra halinde (tamamen aynı cins taşlardan oluşan takı anlamında) kullanılamayacağını da deneyim ve gözlemlerinden yola çıkarak söyleyebileceğini belirtmiştir:

“2010 senesinde artık eğitimlerimi vermeye başlamıştım. Ve burada şu olmalıydı. Taşları herkes burca göre alıyordu ve insanlar ne yapıyordu ‘Şu taş seni çekiyor hadi şu taşı sana vereyim’ gibi durumlar vardı. Ve araştırmalarımda ve danışanlarımda görüyordum ki bir hipertiroit hastası ametist kullandığında elli mg ilaç alıyorsa 200 mg ilaç alıyordu. Veya yüksek tansiyonlu bir hasta akik kullandığında felç geçiren bir hasta vardı. Şöyle anlatayım; bir kişi bizim iş yerimizden bir akik kolye beğeniyor ve ben satmamıştım. Benim çalışanlarım da satamazlar. Hatta bayan beni aramıştı, ‘ben bu kolyeyi çok beğendim, ben taşta inanmıyorum, görüntü amaçlı kullanmak istiyorum, lütfen bunu bana satın, siz bunu nasıl satmazsınız, nasıl esnafsınız’ gibi telefonda bir azar işittim. Kendisi bu kolyenin benzerini başka yerden almış. Ben telefonda kendisine akik kullanmaması gerektiği çünkü yüksek tansiyonu olduğunu beyan etmiştim. Kişi daha sonra bunu başka yerden bulup alıyor. Kullanıyor. Üç ay sonra bana geldiler. Yüz ve vücudun sağ tarafı felç geçirmişti. Sürekli akik kolyeyi taktığını, gece ve gündüz hiç çıkarmadığını ve daha sonra felç geçirdiğini söyledi. Daha sonra ben bir çalışma yapmıştım ona ve o zaman

⁸ B. Dal tarafından verilen eğitimlerde sarkaç ve stoneşifa biyoenerji modüllerinin her biri için sertifikalar verilmektedir. Ayrıca isteğe bağlı olarak yine B. Dal’ın girişimleri ile anlaşmalı üniversitelerden onaylı sertifikalar da verilmektedir.

şuna karar vermiştim. Sağlık çok önemliydi, insanların sağlığı çok önemliydi ve bunu isteyen her insana öğretmek gerekiyordu. İnsanlar tiroit hastasına ametist, tansiyon hastasına akik vermemeliydi.

Diğer öğretilerle arasındaki fark ise; şifalı taşlar farklı bir kulvar biyoenerji farklı bir kulvar. Tütsüleme, bilinçaltı, sarkaç farklı kulvarlar. Oysaki bir kişinin zihin, beden ve ruhsal dengede olmasının, işte atalardan gelen blokajların kaldırılması, çakra dengesi, aura yırtılmaları, bilinçaltının dengesi problemlerin şifalanması, ve özellikle beden içindeki enerjinin aktive olması biyoenerji ile ve bedendeki eksik minerallerin de taşlarla tamamlanması gerekiyordu ve bundan dolayı stoneşifa biyoenerji sistemini kurdum. Bundan dolayı da stoneşifa-biyoenerji sistemi diğer metotlardan çok farklı. Çünkü tek bir öğreti etkinliğinde aslında 6 tane sistem var. Bu sistemler ayrı ayrı da kullanılabilir. Bir insanın hızla dönüşümüne aracı olabiliyoruz, dönüşümünü görebiliyoruz.” (KK-1).

Taşların mineralojik özelliklerine dikkat çekilmesi ve kolye ya da diğer takılar için tanımlı hastalıkların dikkate alınması, söz konusu şifa sisteminin rasyonel boyutunu oluşturmaktadır. İsim bağı kesme, atalarla bağ kesme, taşların kişiye özel kodlamalar yapılarak kullanıma sunulması ise sistemin mistik boyutunu ifade etmektedir. Ayrıca “olumlama” adı verilen ve kişinin olaylar ve durumlar hakkında teslimiyetçi ve pozitif düşünce geliştirmesini sağlayan telkin cümleleri de sistemin diğer bir parçasıdır. Bu cümleler danışan tarafından sabah akşam söylenebileceği gibi, danışana hizmet veren ve eğitimle şifa sistemine dâhil olan biyoenerji uygulayıcısı tarafından da okunabilmektedir. Söz konusu olumlamaların çakra olumlamaları⁹ ve taş olumlamaları gibi türleri vardır. B. Dal’dan üç modül eğitim aldığı ifade eden bir kaynak kişi, taş olumlamalarının yirmi bir gün yapılması gerektiğini ifade etmiş, ve olumlamayı şu şekilde belirtmiştir: “Yaradanım, her şeyi yaradan Yaradan’ım, senin sevgi ve şifa enerjine niyet ediyorum, taştan medet ummuyorum, senin yarattığından faydalaniyorum. Kâinat bir eczane, sen benim taşımsın ve bana odaklısın. Lütfen enerjimi hisset ve bana enerjini hissettir ve yaşat. Oldu, oldu, amin! Çekildim aradan dolsun Yaradan.” (KK-11).

⁹ URL-6.

Taşlarla ritüel ya da şifalandırma işlemleri yapılmasının Ortodoks İslamî öğretiyeye uymadığı tahmin edilebilir bir durumdur. Ancak, söz konusu olumlama ve çakra temizleme yöntemleri, İslami öğretiyeye uygun hale getirilerek, olumlama cümlelerinde taştan medet umulmadığı ve Yaradan'dan şifa istendiği vurgulanmıştır. Buna ek olarak yedi çakra, tasavvufî düşüncedeki letâif noktalarını¹⁰ anıştıracak şekilde konumlandırılmıştır. Ayrıca danışanlara verilen takıların kendilerine ait olumlama cümlelerinin ardından hastalığın iyileşmesi için Esmâü'l-hüsna'dan bazı isimler seçilerek eklenmekte ve günlük belli adetlerde ya da isteğe bağlı olarak söylenmesi teşvik edilmektedir. Örneğin migren kolyesi için önerilen olumlama; “Ben mucizelere inanıyorum, ben bu mucizeleri hayatıma sevgiyle çağırıyor ve sevgiyle kabul ediyorum. İlahi güce inanıyorum ve bu ilahi gücün beni ve sevdiklerimi koruduğunu biliyorum. Ben güvendeyim ve benim sevdiklerim güvende.”¹¹ şeklinde olup, *El-Ğaniyy* esmasının, gün içerisinde istenilen sayıda söylenmesi salık verilmektedir. Yine “takıntı bilekliği” kullanılırken yirmi dört besleme çekildikten sonra *el-Halik* veya *Ya Şafi* esmalarının çekilmesi tavsiye edilmektedir¹².

Yukarıdaki açıklamalardan yola çıkılarak, Belgin Dal'ın oluşturduğunu ifade ettiği sistemin çakra temizliği, karmik bağların iptali, Esmâ okuma tavsiyesi ile rukye uygulaması, kişi veya mekândaki negatif enerjinin (İslami anlamda nazar, büyü, sihir, musallata tekabül ettiği söylenebilir) pozitif dönüşürülmesi gibi uygulamalarla mistik bir boyutunun olduğu ifade edilebilir. Söz konusu mistisizmin yalnız tasavvufî bir doktrin olmadığı da açıktır. Ayrıca kişiye önerilen taşlarda, kişinin doğum tarihi ve isminin etkili olmasının numeroloji, ebced ve yıldızname (doğum haritası) gibi okült öğretilerle ilişkili olduğu düşünülebilir. Taşların tedavi aracı olarak kullanılmasının bilimsel ayağını oluşturan uygulama, tavsiye edilen taşların mineralojik değeri ile hastalığa sebep olan mineral eksikliği ya da fazlalığı arasında bir bağ kurulması şeklindedir. Bu bağlamda B. Dal'ın geçmiş ve kadim öğreti ve bilgilerden hareketle ve kendi enerjisel çalışmaları ile şekillendirdiği şifa sisteminin, gelenekselden esinlenerek moderne uyarlandığı söyleyebilir. Bu şekilde geleneksel bilgi Ortodoks bir görüntüden çıkarılarak mistik bir karaktere büründürülmüştür.

Başlangıçta söz konusu şifa sisteminden yararlanan ve daha sonra

¹⁰ Türer, 2003: 143.

¹¹ Belgin Dal'dan alınan ve yazarın özel arşivinde bulunan belgedir.

¹² Belgin Dal'dan alınan ve yazarın özel arşivinde bulunan belgedir.

B. Dal'ın "Her eve bir şifacı"¹³ sözünden hareketle kendisi de sisteme dâhil olup şifacı olmaya niyetlenen öğrencilerle yapılan görüşmelerde, farklı hastalık türlerinin sistem dâhilinde şifalandırıldığı ifade edilmiştir. *İkinci Modül Stoneşifa Biyoenerji Öğreti Etkinliği*¹⁴'ne katılan bir kaynak kişi aşağıdaki bilgileri vermiştir:

"Çorum'dan geliyorum, ev hanımıyım, pandemi döneminde ayaklarım üç sene felçli gibiydi basamıyordum taş kullandım yürümeye başladım, şimdi çok iyiyim, birinci modül eğitimi aldım, şimdi ikinciye geldim, inşallah kendime de bu işleri yapabileceğim bir yer açmayı düşünüyorum. Birinci modülden sonra çok uzak ya da bilmediğim kişilere değil de yakınlarıma enerji verdim, aileme verdim, çok güzel dönüşümler aldım. Öncelikle kendim, fiziksel, ruhsal ve zihinsel bayağı iyileşmeler yaşadım. Ben enerji işi ile 2006 yılında tanıştım. Belgin Hoca ile tanışmadan evvel de başka kişilerden başka eğitimler aldım. Reiki master oldum. İnisiye oldum yani. Şimdi danışanım benden çok uzakta olsa da enerjiyi göndermem beş dakika sürüyor. Kanser hastasını şifalandırma çalışması yapıyorsam ellerim biber sürmüş gibi yanıyor oğlum. Sonra ellerimi tuzlu su ile yıkıyorum. Selenit taşı çok önemli, özellikle ağrı kesmede çok iyi. Kanserli hastaya veriyorum, diyorum ki; bununla tüm vücudunu sabunlanır gibi ovala, ağrısını kesiyor. Memlekete

¹³ "Bunun için şunu söyleyebilirim. Herkes, aslında hepimiz şifacı bir ruh olarak dünyaya geliyoruz. Şifacı ruh demek, pek çok insanın hayal ettiği gibi mucizeler yaratmak değildir. İyi bir insan olmak demektir. Ve hepimiz iyi bir insan olarak dünyaya geliyoruz aslında ve yaşamdaki yetişme tarzımız, anne rahmindeki bize katılanlar, anne rahminde anne ve babamızdan aldıklarımız ve dünyaya geldiğimizde yaşamdaki seçimlerimiz bizi iyi insan ya da kötü insan seçimine zorluyor. Burada seçimlerimizi doğru yaptığımızda aslında hepimiz bir şifacıyız. Çünkü gülümsemek dahi karşımızdakine sevgi ve şifa verir. Şifanın en büyük kaynağı sevgidir. Sevginin olduğu yere ilaç girmez diyorum ben. Sevginin bittiği yerde ilaçlar girer. Bundan dolayı bir kişinin şifacı olması için özel yeteneğe ihtiyacı yoktur. 2010'dan beri öğretti etkinlikleri ile öğrendiklerimi öğretmeye çalışıyorum. Bildiklerimi insanlarla paylaşmaya çalışıyorum. Ve hiçbir ilgisi olmayan her bir insan da bu sistemi yapabiliyor. Evlerinin şifacısı olabiliyorlar. Bundan dolayı her bir insan şifacı olabilir. Zaten hepimiz şifacı bir ruhez. Birçok insan şifacılık özel insanlara verilir, özel olmalıdır ya da ben özelim diyenler var. Hayır, zaten hepimiz özeliiz, Belgin Dal bir tane, Mert bir tane, Ayşe bir tane ve Yaradan aslında hepimizi özel yaratmıştır. O yüzden size o yeteneği verip bana vermeyecek mi, bana verip oraya vermeyecek mi? O yüzden adaletli Yaradan'ım hepimizi özel yarattığı için hepimiz her bir şeyi yapabiliriz". (KK-1)

¹⁴ B. Dal, öğretti etkinliğini sarkaç eğitimi hariç üç modül şeklinde vermektedir. Sarkaç eğitimi üç modül olup iki modülü isteyen herkes alırken üçüncü modülü alacakları B. Dal'ın kendisinin belirlediği bilgisine ulaşılmıştır. Nitekim stoneşifa biyoenerji modülleri için de aynı şey geçerlidir. İlk modülü isteyen herkes alabilirken ikinci ve üçüncü modüllere kabulde enerjisel ve olgunluk anlamında çeşitli kıstasların olduğu belirtilmiştir (KK-11).

götüreceğim şimdi buradan elli tane selenit. Hapsiz, ilaçsız, ağrısız yaşıyormuş.” (KK2).

Kaynak kişi, felç geçirdiğini, yapılan biyoenerji seansı ve kullanılan taşlarla şifalandığını belirtmekte ve selenit taşına vurgu yapmaktadır. Kaynak kişinin başka kişilerden aldığı eğitimler ile inisiye olmuş bir reiki master olduğunu ifade etmesi, buna rağmen B. Dal’dan eğitim alması, sistemin farklı ve çeşitli boyutlarının olduğunu göstermektedir. B. Dal’ın sisteminin ve eğitim sürecinin farklılığına değinen başka bir kaynak kişi özellikle eğitim aldıkları öğreticiye ulaşma noktasında B. Dal’ın diğerlerinden farklı olduğunu belirtmektedir: “Bu tarz eğitimler veren başka hocalar da var. Ancak onlardan eğitim aldıktan sonra hocaya ulaşmak çok zor. Belgin Hoca ise bizleri whatsapp grupları aracılığı ile organize edip sorularımızı elinden geldiğince hızlı cevaplıyor. Uygulama aşamasında desteğini esirgemiyor. Ve diğer öğreticilerden daha ucuz ve doyurucu bir eğitim veriyor” (KK-6). Yine bir rahatsızlığı sebebi ile B. Dal’dan danışmanlık alan ve daha sonra eğitimlere katılan bir kaynak, süreç ile ilgili şu bilgileri vermektedir:

“Babamı kaybettiğimde ruhsal bunalım yaşadım. Eşimle de sorunlarımız vardı. Burayı arkadaşşımdan öğrendim. Geldiğimde, tütsü çalışması, çakra çalışması yapıldı. Sağ bacağımanın titrediğini hissettim. Bu çalışmaları yapıp eve döndüğümde eşime sarıldım. Bu arada ben kanser hastasıyım. Beş ameliyat geçirdim. Buradan kanser kolyesi ve selenit taşı, labradorit taşı ve özel bölge için bir taş daha aldım. Bunlarla masaj yaptım. Ağrılarım geçti. Tedavime de devam ettim, şu an sonuçlarım temiz çıkıyor. Ayrıca buradan bereket için cüzdan da aldım çok faydasını gördüm.” (KK-5).

Masaj taşı olarak selenit ve labradorit taşlarının önerildiği belirtilmekte ve kanser hastalığı için kolye kullanıldığı ifade edilmektedir. B. Dal’ın danışanlarına telkinlerinden biri de tanıli hastalıklara dair tıbbi tedavilerin, doktor görüşü ve izni olmadan asla bırakılmaması yönündedir¹⁵. Tütsü çalışması, çakra çalışması, masaj taşları gibi iç içe geçmiş uygulamalar sistem içinde farklı uygulamaların birlikte gerçekleştirdiği bir örnek olarak görülebilir.

İki kaynak kişinin ağrı şikâyetleri sebebiyle selenit taşını

¹⁵ B. Dal, 19.11.2022 tarihli görüşme, Sapanca.

kullandığını ifade etmeleri ağrı tedavisinde selenite verilen önemi göstermektedir. B. Dal, *Şifalı Taşlar* kitabında selenit taşı için; sertlik derecesini 1,5-2 olarak vermekte, formülü ise $\text{CaSO}_4+2\text{H}_2\text{O}$ şeklinde belirtmektedir. Ayrıca selenit isminin, Yunan mitolojisindeki Ay tanrısı Selene'den geldiği ifade edilmektedir. Yine selenitin, kemik ve diş sağlığı, ağrı ve kas spazmı başta olmak kırka yakın hastalığın tedavisinde kullanılabileceği ifade edilmektedir (Dal, 2019: 240-242). Taş bilgisi verilirken, sertlik ve formül değerlerinin verilmesi uygulamanın bilimsel bilgi ile desteklendiği görünümünü verse de kitapta söz konusu bilginin hangi kaynaktan alındığının net olmaması kitap açısından bilgilerin güvenilirliğini sorgulatmaktadır.

Şifa sistemi içerisinde öğretilen ve uygulanan bir diğer pratik de aura okuma, auranın rengini belirleme ve bilinç okuma yöntemleridir. Bu yöntemlerle B. Dal'ın, kişiye baktığında hastalık belirtilerini fark ettiği iddia edilmektedir. Görüşme yapılan bir kaynak kişi aşağıdaki bilgileri vermiştir:

“İki sene evvel, Almanya'dan tatil için geldiğimde, Sapanca'ya gezmeye gelmişim. Belgin Hoca'nın dükkânının önünden geçerken taşları gördüm. Daha önce televizyonda kendini gördüm. Ben farklı eğitimler de aldım. Belgin Hoca'yı da duymuştum. Tesadüfen Belgin Hoca'yı dükkânın önünde gördüm. Ve 'Aaa Belgin Hoca siz misiniz?' diye konuşmaya başladık. Biraz sohbetten sonra bana; 'Midenize dikkat edin, midenizde sorun olabilir.' dedi. O zaman kendi kendime, benim midem gayet sağlam bir şeyim de yok demiştim. Üç hafta sonra eve döndüğümde midemde bir ağrı oluştu. Öyle böyle değil, şiddetli bir ağrı. Bir hafta ağrı çektim, doktora gittim, doktor bir şey bulamadı. O ara Belgin Hoca bir kanalda programa çıkmıştı. Ben de canlı yayına bağlandım. Orda şikâyetimi söyledim. Sonra buraya birkaç ay sonra eğitime geldim. Mide için kemer şeklinde bele bağlanan bir kuşak hazırlanıyor taşlarla hazırlanan, onu aldım taktım. Sonrasında mide ile ilgili hiçbir rahatsızlık yaşamadım. Başka rahatsızlıklar sebebiyle başka taşlar da kullandım. Taşların enerjisini hissediyorum. Ciddi olarak şifalanıyorum, inanıyorum.” (KK-3).

Kaynak ifadelerinden edinilen bilgiye göre, Belgin Dal ile yolların kesişme şekilleri de farklılık göstermektedir. Bir kaynak kişi “Belgin Hoca her zaman bana ihtiyacı olanlar beni bulsun şeklinde dua eder.” (KK-11), bilgisini vermiştir. Buna ek olarak bir başka kaynak kişi, hasta olduğu bir

dönemde B. Dal'ın rüyasına girdiğini ve kendisini bu şekilde tanıdığını ifade etmiştir:

“Benim kuyruk sokumumda tümör vardı. Ameliyat oldum. Ancak ağrılarım aşırı şiddetli idi. Yirmi ay her gün morfin vuruluyordum. Ağrılarım asla geçmiyordu. Bu süre içinde intihara dahi kalkıştım. Hep; ‘Bu neyin eziyeti, al canımı, ben ne yaptım’ diyordum. Rüyamda Belgin Hoca’yı gördüm, ‘Bana geleceksin’ dedi. O rüyadan sonra üstünden çok geçmeden bir gün Derya Baykal’ın bir programında Belgin Hoca’yı gördüm. Baktım rüyamdaki kadın. Sonra aradım burayı, taşlar geldi, onları kullandım, bir ay sonra buraya geldim, kristal meditasyonu aldım, şifa köyüne geldim burada kalacağım gece aylar sonra ilk kez morfin almadan uyuyabildim. Ağrılarım da taşların sayesinde azaldı, şifalandım, tahlillerim hep temiz çıktı. Sonra bu eğitimleri almaya karar verdim.” (KK-4).

Yukarıdaki kaynak kişi ifadesinde kristal meditasyonundan bahsedilmektedir. Kristal meditasyonu kişinin hastalığına iyi geleceği düşünülen kristal taşlar ile yapılan şifalandırma çalışması olup, kristal yatak denilen bir yatak, aynı uygulama için kullanılmaktadır. Söz konusu şifalandırma ile morfin kullanımının bitirilmesi ve tahlillerin temiz çıkması ise fiziksel ve zihinsel anlamda şifalanmaya yönelik ciddi bir iddiadır.

Yukarıda da belirtildiği gibi kaynak kişiler B. Dal’dan 2. modül eğitimi alan kişilerdir. Bu kişiler daha evvel 1. modül eğitimi almış ve aldıkları eğitimle kendi danışanlarına hizmet vermişlerdir. 1. modül eğitimi sonrası danışanlarına hizmet veren ve bu noktada olumlu dönüt aldıklarını ifade eden kaynak kişi ifadeleri aşağıdaki gibidir:

“Benim oğlum rota virüs oldu, çocuklarda rota virüs ishal olma durumu. Çocuğun günlük ishal sayısı on beşi geçiyordu. Doktor yatış verdi. Üç gün sürdü, çocuk uyurken bile farkında olmadan ishal yapıyordu. Dördüncü günün sonunda ben çocuğa taşlı biyoenerji yaptım. Taşları vücuduna koydum biyoenerji yaptım. O gece inanır mısınız ishal kesildi. Ertesi gün biz taburcu olduk hastaneden. Öyle oldu.” (KK7).

“Ben çalıştığım kurumun arama kurtarma ekibinde çalışıyorum. Gönüllü bir ekibimiz var, oranın böyle bir semineri vardı. Bir hipnoterapist geldi. Doğal afetlerde hipnoterapi nasıl kullanılır şeklinde bir sunum oldu. Bu benim alanım, kesinlikle bununla ilgilenmeliyim dedim. Sonra gittim o

hocadan hipnoterapi aldım. Diplomalı bir hipnoterapistim. Sonra hipnoterapiyi arama kurtarmaya nasıl uyarlarım diye araştırırken radyestezi uygulamasını gördüm. Bunun eğitimini aldım. Bu kadim bilgi sonuçta. Oradan bu konu ile araştırma yaparken Belgin Hanım'ın videolarını gördüm. Bunu taşlarla, biyoenerji ile süslemek lazım dedim ve bu eğitimleri almaya karar verdim. Şimdi taşlar, biyoenerji, hipnoterapi, reiki, radyestezi hepsini harmanlıyorum, akışa göre çalışmalar yapıyorum. En son seksen küsur yaşında arkadaşımın annesi bir teyzeye çalıştım. Kanserde. İlk seansı alınca çok rahatladığını, içinde bir pencere açıldığını söyledi. İkinciye geldi, üçüncüye gelmeden doktora gitti ve tümörün olmadığını öğrendi. Yeniden bir şeyler oldu ve şu an teyze beni üçüncü kızı olarak görüyor. Eşimin bacağında sinir sıkışması vardı, acil ameliyat dediler, tek ayağı tutmuyordu, buna çalışmaya başladım, bir hafta içinde eşimin ayağı iyileşti ve ameliyat olmasına gerek kalmadı. Migrenliler geliyor, duyan geliyor artık, ikinci seanstan sonra migren ilaçlarını bırakıyorlar. Uzaktan bir şey gönderin diyorlar. Benim dayım, Covid başlangıcında akciğer problemi yaşadı ona çalıştık ve iyileşti, hatta üstüne Covid oldu, doktorlar hızla iyileşmesine şaşkırdılar. Bu bilgiler kadim bilgi.” (KK-8).

“İkili ilişkilerde problem yaşıyordum. O ara Doğan Cüceloğlu kitapları okumaya başladım. Cüceloğlu sürekli aynı telkinlerde bulunuyor, müzik ile uğraşmak, meditasyon ve spor yapmak, yabancı dil öğrenmek gibi şeylerden bahsediyordu. Bunları yapmaya başladım. Meditasyon kısmında ise, Belgin Hoca'yı bir arkadaşım vasıtası ile tanıdım. O eğitimlere katılacaktı. Beni de çağırıldı ben de katıldım. 1. Modülü aldım. Eve döndüğümde ne yaptım, ne öğrendim anlamadım, karmaşık geldi. Sonra notları tekrar ettim. İnsanlara yapmaya başladım. Empati duygumun geliştiğini fark ettim. Bir iki derken doksan kişiye yaptım. İnsanlar mutlu, geri dönüşler çok iyi... Paylaşma bana iyi geldi. Paylaşmak çok iyi bir şey. Hayata bağlanıyorsun. Öğrendiklerim pekişti. Bu doksan kişi ile çalışırken tepkiler ve durumları Belgin Hanım ile paylaştık. O da destek oldu. Şu an çevremden çok insan soruyor, taş analizi ve enerji seansı istiyor. Ben bu durumu da tıkanıp noktalar da bir itekleme olarak görüyorum. Ben ruh beden ve zihin dengesine inanıyorum. Kendini ifade etmek anlamında bu çok önemli.” (KK-10).

Çalışmanın bu kısmında, B. Dal'ın çeşitli hastalıkları şifalandırma adına kurduğunu belirttiği sistemin işleyişi ve hastalıkları şifalandırırken kullandığı yöntemler hakkında bilgi verilmiştir. Ancak söz konusu sistem sadece hastalık şifalandırma ile sınırlı kalmayıp kişinin hayatta karşılaşabileceği ve “blokaj” olarak adlandırılan olumsuz ve tıkanık durumların da çeşitli ritüel ve pratiklerle çözülmesini kapsamaktadır. Modern insanın para ile olan ilişkisi hayatının diğer alanlarını başat olarak etkilemektedir. “Para blokajı” olduğunu düşünen kişilere yönelik, para ve bereket çalışmaları yapılmakta ayrıca kırmızı bir para cüzdanı da kişiye özel kodlanarak içine konulan bir parça sitrin taşı ile kullanıma sunulmaktadır. Vücuttaki yedi çakra noktasına ait yedi farklı renk bulunduğu belirtilmekte, yedinci çakra olan kök çakranın renginin kırmızı olduğu ifade edilmektedir. Kök çakra köklenmeyi ifade etmekte ve dünyalık işler ile ilişkilendirilmektedir. Bu şekilde çakra blokajı renk ile şifalandırılmakta, sitrin taşı ile de stoneşifa sistemi işletilmektedir¹⁶. Nitekim sitrin taşının eski dönemlerden itibaren bereket taşı olarak kullanıldığı bilinmektedir¹⁷. Sitrin taşına dair bu uygulama ile geleneksel bilgi sistem içerisine dâhil edilmiş, taşı cüzdanda taşıma yoluyla moderne uyarlanmış, taş ve cüzdanın satışı ile de kültürel ekonomiye dâhil edilmiştir. Ancak, cüzdan satışında sadece cüzdan bedelinin alındığı, kodlama için bir bedel alınmadığı belirtilmiş bu da “İlmin sadakası” olarak nitelendirilmiştir. Buna ek olarak *çakra jeneratörü* adı verilen piramit ve piramit etrafına dizilmiş pandüller şeklindeki doğal taş ürünler, evlere bereket getirmesi, evdeki negatif enerjiyi pozitif çevirmesi gibi özellikleri ile satışa sunulmaktadır. Yine doğal tuz lambaları, eski dönemlerden itibaren bereket ya da uğur getirdiğine inanılan yaşam çiçeği, Fatıma'nın eli, kaplumbağa, deve ya da fil biçimli doğal taşlar da satışa sunulmaktadır. Bu sebeple şifa sistemi kültür ekonomisi boyutu ile de ele alınabilir. Nitekim çeşitli kültürlerle ait nesnelere, satışları yapılarak bu yolla kazanç elde edilmektedir.

Yukarıdaki bilgilerden hareketle, Belgin Dal tarafından sistematik hale getirilen ve eğitimleri verilen stoneşifa biyoenerji sisteminin, fiziksel, zihinsel ve ruhsal rahatsızlıkları şifalandırmaya yönelik kimi pratiklerin uygulandığı, geleneksel uygulamalar ile modern uygulamaların bir araya getirilerek sistemleştirildiği uygulamalar bütünü olduğu düşünülmektedir. Ayrıca söz konusu sistemin yalnız hastalık tedavisini baz almadığı kişinin

¹⁶ URL-7

¹⁷ URL-8

hayatının bereket, aşk, alım satım gibi farklı alanlarına yönelik pratikler de geliştirdiği belirtilmelidir. Ayrıca modül eğitim ücretleri, kolye, bileklik, kuşak ya da ham kütleler halinde satılan taşlarla birlikte; cüzdan, çakra jeneratörü ve çeşitli objelerin satışı, söz konusu sistemin kültür ekonomisi boyutunu oluşturmaktadır.

2. Yeni Bir Ocak ve Mistik Bir Alan Olarak “Şifa Köyü”

Şifa köyü, Belgin Dal tarafından Sakarya ili Sapanca ilçesinde, ormanlık bir arazinin yamacında kurulmuş, insanların buraya gelerek yukarıda bahsedilen seans ve pratiklere ek olarak kalabileceği bir mekân olarak inşa edilmiştir. Söz konusu mekân, on dönüm arazi üzerinde planlanmıştır. Yapımı biten bölümler olmakla birlikte bungalov şeklinde yapılan evlerin beş tanesi tamamlanmış, bu sayının on dokuza çıkarılacağı ifade edilmiştir. Şifa köyünün kurulmasına dair düşüncenin, Brezilya’da şifacılık eğitimi aldığı yerden esinlenerek oluştuğunu ifade eden B. Dal, bu düşüncesini maddi birtakım engeller sebebiyle yıllar sonra gerçekleştirebildiğini belirtmiştir:

“Ben 2016 yılında Brezilya’ya gitmiştim. Brezilya’ya gittiğimde orada çok etkilenmiştim. Dünya’nın her tarafından geliyorlar, bir alan. Hiçbir yeşillik yoktu. Kurak bir alan. Ve o kadar sessizdi ki. Kediler miyavlamıyor, köpekler havlamıyordu. O kadar insanlar birbirlerine saygı içerisinde kendilerini dinliyorlardı. Ki ben yedi aylık bir insanım. Çok hareketli bir insanım. Asla kendimi dinleyemem, hareketliyim, asla sessiz kalamayan bir insandım. Ve o Brezilya’da o zaman neden bizim topraklarımızda, kadim bilginin olduğu topraklarımızda bir şifa köyü olmasın? Ve oradan döndüğümde şifa köyü marka tescilini almıştım. Yer yoktu. Yer almak için para yoktu. Fakat markasını aldım. Eşime ya da yanımdakilere söylediğimde şöyle bir şaşırılmışlardı. Bir köy ve şifa köyü olması için ciddi kaynağın olması gerekiyordu. Ve ben 2016’da bu markayı aldığımda hedefim bir köyün ve insanların orda toplanması gerektiğiydi. Ve arayış içine girdik. Önce bir kaynağın birikimine girdik ve daha sonra da 2018’den itibaren de arazi arayışına girdik” (KK-1).

Şifa köyünün okült ve enerjisel pratikleri kullanarak kişileri şifalandırmak için kurulduğunun ifade edilmesi onu Türkiye’de bu amaçla kurulan ilk şifa merkezi haline getirmektedir. Türkiye’de şifa köyü adı

altında hizmet veren yerleri, organik tarım üretimi ile ilgili tesisler ya da çiftçiden aldığı ürünü aracısız satmayı amaçlayan oluşumlar şeklinde tanımlamak mümkündür. Nitekim ikinci sözlü kültür bağlamında yapılan araştırmada, söz konusu öğreti etkinliklerine dair uygulamaların gerçekleştirilmesi için kurulan başka bir yapının varlığı tespit edilememiştir¹⁸.

Brezilya'da gördüğünü ifade ettiği köyden etkilenen B. Dal, benzer bir yerin Türkiye'de de olması gerektiğini düşünüp bu yerin oluşumu için çalışmalara başladığında, yer olarak Sapanca'yı seçmiştir. Sapanca'yı seçme sebebini ve söz konusu arazinin alınıp öyküsünü ise şu şekilde ifade etmiştir:

"Sapanca'yı çok seviyorum ama Sapanca'nın bir enerjisi var ve Sapanca'nın geçmiş hikâyesi beni çok etkilemişti. Geçmişte bir yaşlı amcanın herkesten ekmek istemesi ve kimsenin ona ekmek vermemesi ve eşi askerde olan bir gelinin ona ekmek vermesi ve yaşlı amcanın kendisine ekmek veren geline, 'haydi çocuklarını da al ve arkana bakmadan bu sapandan (saban tarım aracı demek) git demesi' ve gelinin yolda 'ben neden bir kişinin demesi ile gidiyorum' deyip arkasına baktığında o köyün sular altında kaldığını görmesi hikâyesi. Ve araştırdığımda geçmişte Sapanca gölünde bir cami minaresinin görüldüğü söylentiler arasındaydı. Burada sevginin, şifanın, emeğin paylaşım kısmı çok etkilemişti. Ben de paylaşmayı çok seviyorum. Bu yüzden şifa köyünü de Sapanca'da kurmayı istedim." (KK-1).

"Ben 2019 senesinde, çok yoğun çalıştığım zaman araba sürmeyi çok severim. Ormana doğru gitmeyi çok severim. Ormana doğru giderken işte arabamla geçerken şifa köyünün iki ağacı var. İki ağacın birleşimi var. Bir kalp oluşuyor orada. Oradan geçerken bu ağaçları gördüm âşık oldum. Arabayı durdurdum. Allah'ım dedim yani, oradan bir ışık geliyordu.

¹⁸ Türkiye'de olmamakla birlikte benzer özelliklere sahip arazide, kişilerin mental sağlıklarına yönelik hizmetlerin sunulması amacıyla kurulan şifa köylerinin olduğu bilinmektedir. Danimarka'da kurulan *Danish Healing Forest Garden Nacardia* adlı yapay mekân buna örnek teşkil edebilir. Nacardia'daki hizmetin spritüel olduğunu ifade etmek güçtür. Buradaki hizmet, kişinin mental sağlığını iyileştirmek ve tekrar toplumsal hayata dönmesini sağlamak adına verilen bir dizi psikoterapik tedaviden oluşmaktadır (Corazon ve Stigsdotter, 2010: 34-51).

Farklı bir enerjisi vardı. Nasıl güzel şeyler yaratıyorsun Rabbim, taşın toprağın enerjisi nasıl diye ağaca hayran hayran bakarken, sağıma bir baktım, satılık yazıyordu. Çok ilginçti. Hemen aradım, aradığımda on dönümlük bir arazi ve fiyatı çok uygundu. Hemen eşimi aradım 'Ben buldum, buldum!' diye. Eşim de 'Neyi buldun?', dedi. Ve çok şükür orayı aldık. Hatta tapusunu alırken, Oranın sahibi iki kardeş. 'Artık bir villa yaparsın artık' dediler. Ben de hayır ben sağlıklıyım ve sağlıklı olduğum için elimiz, kolumuz, bedenimiz, parmaklarımız, gözlerimiz, aldığımız nefes bir villamızın en güzel odaları diye düşünürüm. Orada bir şifa köyü yapacağımızı söylediğimde Mustafa Amca ağlamaya başlamıştı. Çok etkilenmişim. Yani 'Kızım sen buranın asıl sahibini biliyor musun?' dedi, ben de 'Bilmiyorum, asıl sahibi sizsiniz, kim olabilir ki başka?' dedim. O da bana; 'Hayır, buranın asıl sahibi Fatih Sultan Mehmet zamanında Yemen tarafına savaşa giden şifacı bir imam. Ve orada şehit olmuş dedi. Orada ben de ağlamaya başladım. Bu hikâyeyi de her anlattığımda tüylerim diken diken olur" (KK-1).

Ermiş bir kişinin yardım istemesi, istenilen yardımın yapılmaması ve ilahi gazaba maruz kalınması şeklinde özetlenebilecek olan efsane, paylaşmanın önemine vurgu yapmaktadır. B. Dal'ın kendi sistemine dair bilgiyi, başkalarına da öğretmesi, bir anlamda işini başkalarına öğretmek olup, bu durumda kendine geleceği yerde başkasına giden danışanların olacağı kesindir. Ancak B. Dal, kendisinin şifalandırma anlamında herkese yetemeyeceğini, uzaktan gelen insanların maddi sıkıntıya girebileceğini, bu sebeple kendisinden eğitim alan öğrencilerinin esas misyonunun, başta kendileri ve yakın çevrelerine, sonra da kendi çevrelerinde olan başka danışanlara hizmet vermek olduğunu ifade etmiştir. Bilgiyi bu şekilde paylaşmasının temel sebebini, daha fazla insana dokunabilmek olarak ifade etmektedir. Bir diğer motivasyonu ise kendisi öldükten sonra da sistem aracılığı ile insanların şifalanmasına katkı sağlamak şeklinde açıklamaktadır.

Sapanca Gölü'ne dair anlatılan efsanenin bir benzerinin Şifa köyünün kurulacağı arazinin tespiti aşamasında ortaya çıktığı ifade edilebilir. Arazinin tesadüfi (B. Dal'a göre tesadüf değil tevafuk) olarak bulunması, satın alındıktan sonra esas sahibinin Fatih Sultan Mehmet döneminde yaşayan ve şifacı olduğuna inanılan bir hocaya ait olduğunun öğrenilmesi, "benzer benzeri çeker" ya da "ilahi kaza" gibi mistik öğretilerle

ilişkilendirilebilir. Arazinin benzerlerinden ucuz olması, şifa köyünün arazisine imar çıkması, köy projesinin B. Dal tarafından çeşitli mistik durumlar göz önüne alınarak çizilmesi, şifa köyüne dair diğer mistik öğeleri ifade eder. Nitekim başlangıçta söz konusu araziye yapı imar izni çıkmamış, daha sonra büyükşehir belediyesinin ilçeleri de kapsayacak şekilde yaptığı imar düzenlemesi ile izin alınmıştır. Bu konu ile ilgili anlatılanlar aşağıdaki gibidir:

“2018’den itibaren de arazi arayışına girdik. Hatta projeyi dahi çizdirdim. Proje hazır, marka tescil hazır. Ama yer yoktu. Bütün her bir kişi elimdeki bütçe belliydi. Herkes elimdeki bütçeye göre yer alamayacağımızı söyledi, çünkü Sapanca çok pahalıydı. Hatta eşim Sapanca dışında Sakarya Nehri kıyısında Pamukova taraflarında öyle yerler buldu ki. Çok güzel yerlerdi ve çok ucuzdu. Gidip baktığımda hayır buralar olmaz, Sapanca olmalı diye tutturdum. Emlakçılar o paraya böyle bir yer olmaz diye dalga geçiyorlardı. (...) Sonra Sakarya Belediyesi Encümeni bütün Sakarya ve ilçelerinde bir imar çıkardı, bungalov işletme imarı. Bu imarda şu vardı. Ben daha evvel Sapanca İmar Müdürlüğü’ ne gittiğimde ‘Projeye iyi bakın’ demiştim çünkü benim projemde iki bungalov arası 10 metre vardı ve restoran ve taş müzesi yapılacak ve 240 metreydi ve böyle bir, diyor ki Sakarya Büyükşehir Belediye’si, Sakarya’da bütün ilçeler bungalov işletme imarı alabilir ve ben bu bungalov imarını 3,5 dönüme koymuştum kendi projemizde. Diyor ki en az 3 dönüm olacak, iki bungalov arası 10 metre olacak restoran 240 metre olacak. Mucizeleri yaşıyorduk çünkü dediğim gibi, Rabbime sonsuz şükürler olsun. İmar geçmez ya da sen yapamazsın derken Sakarya Belediyesi benim projemi hiç görmeden hiç bilmeden tüm Sakarya ilçelerinde yapılan işletme imarını benim projeme göre hazırlamış ve insanlar altına imza artmıştı. Hep derim ‘Yaradan’a teslim olmak, Yaradan’a şükretmek...’.” (KK-1).

Şifa köyünün ormanlık bir alana kurulmasının yanı sıra “vorteks alanı” olarak nitelendirilen ve B. Dal’ın bu araziye satın almasında etkili olan iki ağaca, özellikle dikkat edilmesi gerekmektedir. Nitekim bu iki ağacın kapladığı alan, spritüel enerjinin akış halinde olduğu bir vorteks alanı olarak nitelendirilmektedir. İki ağaç da elma ağacı olup, ağaç altında yapılan meditasyonlar sonucunda kişilerin hastalıklarının şifalanacağı ve tuttukları dileklerin gerçekleşeceğine inanılmaktadır. Yapılan saha araştırmasında

ikinci modül öğreti etkinliğine katılan kursiyerlerin, şifa köyündeki söz konusu alanda çeşitli meditasyonlar yaptıkları ve dileklerini kırmızı kalemle beyaz çizgisiz bir kağıda yazarak, ağacın ön tarafında bulunan dilek çanağına attıkları gözlemlenmiştir. Çanağın üstünde piramit şeklinde bir bakır aparatın olduğu kaydedilmiş, bu aparatın ortasında da kristal kuvars taşının olduğu görülmüştür. Bu biçimi ile söz konusu ağaç, Anadolu'nun çeşitli yerlerindeki dilek ağaçlarına benzemekle birlikte dilek dileme şekli çaput bağlayarak değil, kâğıda yazı yazarak şekillenmektedir. Bu noktada şifa köyünde geçmiş inanışlara ait ağaç kültürünün fenomen olarak yaşatıldığı kaydedilmelidir. Nitekim ağaç pek çok inançta kutsal kabul edilmekte ve ağaçla ilgili çeşitli inanışlar olduğu bilinmektedir.

Şifa köyünde eski inançların dönüşümünü ve kullanımını anıştıran bir başka uygulama şifalı su kaynağıdır. Bu kaynağın bilinen "şifalı su"lardan ayrıldığı nokta ise B. Dal tarafından hazırlanan bazı taşların olduğu bir hazneden akıtılacak olmasıdır. Su kaynağının şifa köyünde bulunduğu, ancak söz konusu şifalı suyun daha sonra şifa köyünün ön tarafına inşa edilecek iki çeşmeden hizmete sunulacağı belirtilmiştir. B. Dal, çeşitli kristal ve taşlarla suyun mineral bakımından zengin hale getirileceğini ifade etmiş kendisinden sonra da özellikle kanser hastalığı gibi ağır hastalıkların tedavisinde kullanılabileceğini belirtmiştir.

"Köyümüzde şifalı su zaten olacak. Çeşmeden akan su kaynak sudur ve şifalıdır. Fakat hep hayalim, şifa köyünün ön kısmına iki çeşme yapılacak çünkü ben Yaradan'ın yarattığı toprakta oluşan minerallerden oluşan taşları kullanıyorum. Bağışıklık sistemi düşük olan insanlara özel taşlar veriyorum ve sularını içiyorlar. Bu doktor kontrolleri altında. Çünkü kişi gidiyor, kansızlığı var ve o suyu kullanmaya başladığında kanı yükselebiliyor. Ya da radyoaktif ışını gören hastalar var bu hastalara taşlar verdiğimde sularını içtiklerinde doktor kontrolünde o ışınların kemoterapinin yan etkisini görmüyorlar. Bu taşlardan oluşan özel hazne ile çeşme şifa köyünde yapılacak. Ve Rabbimin izni ile insanlar buradan ücretsiz olarak suyu kullanabilecekler. Zaten toprağın altı yani şifa köyünün altı kristal kuvars ve kalsit taşından oluşuyor. Bir de tabii ki ben de özel taşlar koydum oraya. Ama tabii kristal kuvars bilindir ki yüzyıllardır şifa amaçlı kullanılmıştır. Bütün özel makinelerde kristal kuvars kullanılmaktadır. Ve kristal kuvarsın kalsitin bir şifası vardır." (KK-1).

Şifa köyünde kurulan evler bungalov evlerden oluşmakta olup yapı malzemesi ahşaptır. Bungalovların üçgen formu piramitlere işaret ederken ahşap malzeme, ağaca dair eski inanışların etkisini göstermektedir. Nitekim B. Dal'ın sisteminde piramit sonsuzluğu, daire korumayı ifade etmektedir. Üçgenin ifade ettiği sonsuzluk, bir durumun başlangıç, şimdi ve gelecekteki halini ifade etmektedir. Danışanın sonsuzluğu imgeleyen bu mekânda bir süre kalarak, geçmişten gelen ve devam eden hastalıklarıyla birlikte gelecekteki hastalıklarının da şifalanacağına inanılmaktadır.

Arazinin altındaki kayaçların kristal türünde olduğunu ifade eden B. Dal, şifa köyünün yapım aşamasında arazinin çeşitli yerlerine kendisi tarafından da bazı taşların konulduğunu belirtmiştir. Bu yolla toprağın şifalandırma özelliği zenginleştirilmek istenmiştir. Söz konusu arazinin belirlenmesinden, yapıların inşasına kadar bir dizi memorat ve spiritüel durumun iç içe geçmesi, öğretinin mistik yapısı ile uyum içindedir.

Şifa köyüne gerek öğreti etkinliği için gerek başka zamanlarda gelerek şifalandığını ifade eden kaynak kişiler mevcuttur. Bu kişilerden derlenen bilgiler aşağıdaki gibidir:

“Şifa köyünde gece kalmadım ama çok bulundum. Oranın ve ağacın enerjisine inanıyorum. Orada görü alabiliyorum, şifalandığımı hissediyorum. Orada yaptığım meditasyonların sonuçlarını gördüm” (KK-11).

“Benim kuyruk sokumunda tümör vardı. Ameliyat oldum. Ancak ağrılarım aşırı şiddetli idi. Yirmi ay her gün morfin vuruluyordum. Ağrılarım asla geçmiyordu. Bu süre içinde intihara dahi kalkıştım. Hep; ‘Bu neyin eziyeti, al canımı, ben ne yaptım’ diyordum. Rüyamda Belgin Hoca’yı gördüm, ‘Bana geleceksin’ dedi. O rüyadan sonra üstünden çok geçmeden bir gün Derya Baykal’ın bir programında Belgin Hoca’yı gördüm. Baktım rüyamdaki kadın. Sonra aradım burayı, taşlar geldi, onları kullandım, bir ay sonra buraya geldim, kristal meditasyonu aldım, şifa köyüne geldim burada kalacağım gece aylar sonra ilk kez morfin almadan uyuyabildim. Ağrılarım da taşların sayesinde azaldı, şifalandım, tahlillerim hep temiz çıktı.” (KK-4).

“Buraya böbrek taşı şikâyeti ile gelmiştim. Verilen suyu içtim ve şifa köyünde uyudum. Ertesi sabah kum döktüm” (KK-9).

Yukarıdaki ifadelerden hareketle, B. Dal'ın kurmayı amaçladığı şifa

köyünün Türkiye’de bu amaç ve yöntemle kurulan ilk şifa merkezi olduğu söylenebilir. Köyün bünyesinde ağaç, su ve taş gibi eski Türk inançlarında birer kült olan fenomenleri barındırması, geleneksel bilginin işlenerek hizmete sunulduğunu göstermektedir. Yapılan ikinci sözlü kültür kaynağı taramasında gerek video siteleri gerek sosyal paylaşım siteleri özelinde biyoenerji, reiki, şifalı taşlar ile ilgili yüzlerce hesap, bu hesaplara ait sayısı bilinmeyecek kadar paylaşımın olduğu görülmüştür. Söz konusu uygulamaların bu derece popüler hale geldiği bir zaman ve noktada, kurulan şifa köyünün bu alanda hizmet veren başka kişi ve kurumlarca örnek alınacak ve devamı gelecek bir uygulama olduğu söylenebilir.

Sonuç

Belgin Dal tarafından Türk kültür dairesi ve başka kültürlerden alınarak belli bir sistematığe oturtulduğu düşünülen “stonesıfa biyoenerji sistemi”nin, geleneksel bilgi ve şaman kökenli halk hekimliği uygulamalarının, çeşitli fizyolojik hastalıklar ve psikolojik rahatsızlıkları iyileştirmede etkin olarak kullanılır hâle getirildiği söylenebilir. Sistemin kurucusu, uygulayıcısı ve öğreticisi olarak B. Dal, söz konusu pratikleri sistematik olarak ve belirli periyotlarla icra etmektedir.

Taşların büyüsel ve tılsımlı özelliklerinin olduğuna dair eski çağlardan beri var olan inanca ek olarak, taşların mineralojik özelliklerini de sistemine dâhil eden B. Dal, onları büyü malzemesi olmaktan çıkartıp, maddi ilaçlar haline getirmiştir. Taşların mineralojik özelliklerinin şifalandırmada etkili olduğu, “kişinin kullandığı taşların zamanla eriyip küçüldüğü, şekil ve renk değiştirdiği” şeklindeki söylemlerle desteklenmek istenmektedir. Buna mukabil taşların, büyüsel ve tılsım özelliklerini de yadsımayan B. Dal’ın biyoenerji uygulamasına kattığı ve benzerlerinden ayrılan pratik, taşlarla biyoenerji yapılabileceğine dair söylemdir. Ayrıca taşların dizilim ve sayı adedinde kişinin ismi ve doğum tarihinin yanı sıra tanımlı hastalıklarının ve şikâyetlerinin de önemli rol oynaması, stonesıfa uygulamasının yine numeroloji, ebced ve yıldızname gibi okült uygulamalarla ilgisinin olduğunu düşündürmektedir.

Sembollerin, buldukları mekânlarda enerji akışını aktive ettiğine inanılmaktadır. Bu şekilde kişilerin, sembollerin olduğu mekânlarda bulunup söz konusu enerjiden faydalanarak şifalandıkları belirtilir. Öğretiye göre taşlar da kendilerinde olduğu düşünülen enerji ile birer sembol görevi görmekte ve kişilerin hastalıklardan kurtulmasında etkin rol

oyunmaktadır. Bununla birlikte bu tedavi şekli ve süreci, kişinin bilincini şekillendirdiği düşünülen “olumlama” cümleleri ile zenginleştirilmeye çalışılmaktadır. Bu sebeple söz konusu şifa sisteminin, semboller ve taşlarda var olduğu düşünülen enerji ile kişinin iyileşmeye yönelik iç dinamiğini harekete geçiren bir öğreti olduğu ifade edilebilir.

Kurulması amaçlanan şifa köyünün, eski Türk inanışlarına ait su, ağaç, toprak ve taş kültlerine ait pek çok bileşeni bünyesinde barındırdığı tespit edilmiştir. Söz konusu köyün, proje ve uygulama boyutu ile başka projelere örnek olabileceği düşünülebilir. Ayrıca B. Dal tarafından yurt içi ve yurt dışında şifa köyünün başka şubelerinin de açılacağı ön görülebilir. Nitekim Belgin Dal’ın şifa sistemi ile iyi olduğu düşünülen danışan bilgilerini, kullanılan taşları, uygulanan şifa yöntemlerini resmi makamlar aracılığı ile tescil ettirme yoluna giderek, alternatif tıp uygulamaları ile ilgili önümüzdeki senelerde kurulabileceği öngörülen kurumlar aracılığı ile daha da işlevsel hale getirebileceği belirtilmelidir.

Söz konusu ham taş ve takıların, süs eşyası, tuz lambası, buhurdanlık, tütsülük, Fatıma’nın eli, yaşam çiçeği, çeşitli bereket sembolü hayvan bibloları, kırmızı bereket cüzdanı gibi malzemenin satışı, uygulamanın kültür ekonomisi boyutunu gündeme getirmektedir. Yukarıda da belirtildiği üzere şifalı taş satışına dair bilişim ağında birbirinden farklı pek çok sitenin bulunduğu tespit edilmiştir. İnsanların şifalı taş kullanımına hayatlarındaki birtakım olumsuzluklar neticesinde yönelebileceği bilgisinden hareketle, söz konusu alanın istismara açık olduğu kesindir. Bu sebeple söz konusu satışların yetkili merciler tarafından sıkı denetim altına alınması, en azından satılan taşların orijinal taş olduğunun sertifika yoluyla belirlenmesi, bireylerin aldıkları üründe yanıltılmaması yolunda atılacak önemli adımlara ihtiyaç olduğu kaydedilmelidir. Burada beklenti, taşın orijinal taş olup olmadığına dair verilen izin belgeleridir.

Kültürün ve geleneksel bilginin bir tortu olmaktan ziyade insanların ihtiyaç duydukları zaman ve alanlarda kullanıma sunulması, sürdürülebilir ve uygulanabilir kültürel yapının varlığını göstermektedir. Nitekim söz konusu şifa sisteminin uygulama ve pratikleri karmaşık kültürel katmanlardan ve bileşenlerden oluşmaktadır.

Modern çağda hayat koşullarının insanlar üzerindeki olumsuz etkisi, pek çok insanın alternatif tıp ve uygulamalarına yönelimini sağlamaktadır. Bu uygulamaların başka uygulayıcılar tarafından da

kullanılıyor olduğu bilinmektedir. Bu bağlamda söz konusu uygulayıcıların bir dizi denetimden geçmesi ve özellikle bireylerin istismarını engelleyecek tedbirler alınması ayrıca önem arz etmektedir. Bu bağlamda, B. Dal'ın verdiği eğitimleri sertifika yoluyla belgelendirdiği ayrıca yasal olarak GEMKAD (Geleneksel Modern ve Tamamlayıcı Tıp Kadim Bilgileri Araştırma Derneği) adlı bir derneğin de başkanlığını yaptığı kaydedilmiştir.

Günümüzde, modern tıbbın yanında alternatif ve tamamlayıcı tedavi teknikleri olarak görülen pek çok uygulama, geleneksel sağaltım yöntemlerinin halk nazarında geçerliliğini koruduğunu göstermektedir. Nitekim Sağlık Bakanlığının alt birimi olarak çalışan GETAT (Geleneksel ve Tamamlayıcı Tıp), bu kabulün önemli göstergelerinden biridir. Alternatif tedavi ve tamamlayıcı tıp pratiklerinin geleneksel bilginin sürekliliği bağlamında değerlendirilmesi gerekmektedir. Geleneksel bilginin tortul tabaka olarak görülmeğe ziyade; bilginin dinamik ve geçmişte olduğu gibi günümüzde de insanların hayatlarını kolaylaştıran birer yaşam pratiği olarak görülmesinin; modern ile geleneksel çatışmasına bir son vermekle birlikte, insanın fiziksel, sosyal ve psikolojik açıdan kendini daha iyi hissetmesinin önünü açacağı belirtilmelidir.

Kaynaklar

- Bayat. F. (2016). Türk Mitolojik Sistemleri 2. Ötüken Neşriyat.
- Corazon, S.S, & Stigsdotter. U.K., & Jensen. A.G., & Nilsson. K. (2010). Development of the Nature-Based Therapy Concept for Patients with Stress-Related Illness at the Danish Healing Forest Garden Nacadia. *Journal of Therapeutic Horticulture*, 20, 34-51. <https://www.jstor.org/stable/44025133>
- Dal, B. (2019). Şifalı Taşlar. Aurum Yayınları.
- El- Birunî. (2020). Kıymetli Taşlar ve Metaller Kitabı (el- Cemâhir fî Ma'rifeti'l- Cemâhir). (E. Özcan, Çev.). Türk Tarih Kurumu Yayınları.
- İnan. A. (2017). Tarihte ve Bugün Şamanizm, Materyaller ve Araştırmalar. Türk Tarih Kurumu Yayınları.
- Kaplan, M. (2010). Geleneksel Tıbbın Yeniden Üretim Sürecinde Kadın, Ankara Kent Örneğinde Kuşaklar Arası Çalışma, Ankara Üniversitesi Rektörlüğü Yayınları.
- Kutlu, Y.A., & Çalık. A., & Ulugergerli. E.U. (2018). Şifalı Taşların Plasebo

- Etkisi Üzerine Bir Anket Çalışmasının İlk Sonuçları. *Journal of Awareness*, 3 (Özel), 199-208.
<https://doi.org/10.26809/joa.2018548630>
- Kutlu, Y.A., & Çalık. A., & Ulugergerli. E.U. (2022). A Quest For Why Gemstones Are Used For Healing. *Journal of Awareness*, 2 (2), 65-72. <https://doi.org/10.26809/joa.7.2.02>
- Özdemir, N. (2019). Kültür Ekonomisi ve Endüstrileri ile Kültürel Miras Yönetimi İlişkisi. Nebi Özdemir & Adem Öger (Eds.), *Kültürel Miras Yönetimi* (s. 9-30). Grafiker Yayınları.
- Öztürk, Y.E., & Dömbekçi. E.A., & Ünal. S.N. (2020). Geleneksel Tamamlayıcı ve Alternatif Tıp Kullanımı. *Bütünleyici ve Anadolu Tıp Dergisi*, 1 (3), 23-25.
<https://dergipark.org.tr/tr/pub/batd/issue/57657/739554>
- Sütçü, S. (2018). *Sosyolojik Açından Alternatif Tıp Geleneği Ve Uygulamaları: Isparta Örneği* [Yayınlanmamış yüksek lisans tezi]. Süleyman Demirel Üniversitesi.
- Türer, O. (2003). *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*. Diyanet Vakfı Yayınları.

İnternet kaynakları

- URL-1. (2022, 09 12). Dünya Sağlık Örgütü Anayasası. 15.06.2023 tarihinde <http://www.tiphukuku.org.tr/icerik.php?gid=169&cat=29> adresinden alındı.
- URL-2. (2020. 10 10). 2. ve 3. Basamak Kamu Hastaneleri Listesi. 09.12.2022 tarihinde <https://khgmsaglikhizmetleridb.saglik.gov.tr/TR-87504/kamu-hastaneleri-genel-mudurlugune-bagli-2-ve-3-basamak-kamu-saglik-tesisleri-guncel-listesi.html> adresinden alındı.
- URL-3. (2020. 06 22). Akupunktur Nedir ve Akupunktur ile Zayıflama. 10.12.2022 tarihinde <https://www.medicalpark.com.tr/akupunktur-nedir-akupunktur-ile-zayiflama/hg-1947> adresinden alındı.
- URL-4. (2020. 09 09). Biyoenerji E-Sertifika. 10.12.2022 tarihinde <https://www.e-kursmerkezi.com/home/course/bioenerji->

uygulayici-egitimi/78 adresinden alındı.

URL-5. (2012). Hasan Kocabaş'ın Şifalı Taşlarla İlgili Videosu. 10.12.2022 tarihinde <https://www.youtube.com/watch?v=31poiEQSCLQ> adresinden alındı.

URL-6. (2016). Belgin Dal'ın Pandül Kılavuzu. 11.12.2022 tarihinde, https://www.belgindal.com.tr/icerik-9-pandul_ve_sarkac.html adresinden alındı.

URL-7. (2021. 04 21). Belgin Dal'ın Kırmızı Cüzdan Tanıtımı. 12.12.2022 tarihinde <https://www.youtube.com/watch?v=3eqbFX4rNGs> adresinden alınmıştır.

URL-8. (2012). Sitrin Taşı. 12.12.2022 tarihinde <https://www.degerlitaslar.gen.tr/sitrin-citrine> adresinden alındı.

URL-9. (2020). T.C Dışişleri Bakanlığı, Dünya Sağlık Örgütü. 14.06.2023 tarihinde <https://www.mfa.gov.tr/who.tr> adresinden alındı.

URL-10. (2022). Yeditepe Üniversitesi Biyoenerji Eğitimi. 09.12.2022 tarihinde <https://www.istanbulnlp.com.tr/nlp-egitim-programlari/yeditepe-universitesi-onayli-bioenerji-uygulayici-sertifika-programi> adresinden alındı.

Sözlü Kaynaklar

KK-1: Belgin Dal, 1972, Kütahya, Üniversite, Biyoenerji Uzmanı, Evli. 19.11.2022ve 07.12.2022 tarihli görüşme

KK-2: Hatice Ölmez, 1959, Osmaniye, İlkokul, Ev Hanımı, Evli. 19.11.2022 tarihli görüşme.

KK-3: Nurdan Demir, 1972, İstanbul, Bilinçaltı Eğitmeni, Evli. 19.11.2022 tarihli görüşme.

KK-4: Remziye İsmailova, 1975, Bulgaristan, Üniversite, Çalışan, Evli. 19.11.2022 tarihli görüşme.

KK-5: Filiz Arslan, 1978, İstanbul, Açık Öğretim, Serbest Meslek, Evli. 19.11.2022 tarihli görüşme.

KK-6: Şebnem Ünal, 1975, İstanbul, Üniversite, Özel Şirkette Yönetici, Evli. 19.11.2022 tarihli görüşme.

KK-7: Nesrin Temur Akarsu, 1986, Aybastı, Yüksek Lisans, Ebe, Evli.

19.11.2022 tarihli görüşme.

KK-8: Şebnem Siso Çağatay, 1980, Sivas, Yüksek Lisans, Çalışan, Evli.
19.11.2022 tarihli görüşme.

KK-9: Dilber Banu Ulusoy, Edremit, 1977, Üniversite, Ziraat Mühendisi. XXX.
19.11.2022 tarihli görüşme.

KK-10: Engin Koral, 1993, İzmit, Üniversite, Mutfak Şefi, Bekâr. 19.11.2022
tarihli görüşme.

KK-11: Emre Kaygın, 1995, İstanbul, Yüksek Lisans, Araştırma Görevlisi,
Bekâr. 05.12.2022 tarihli görüşme.

Fotoğraflar

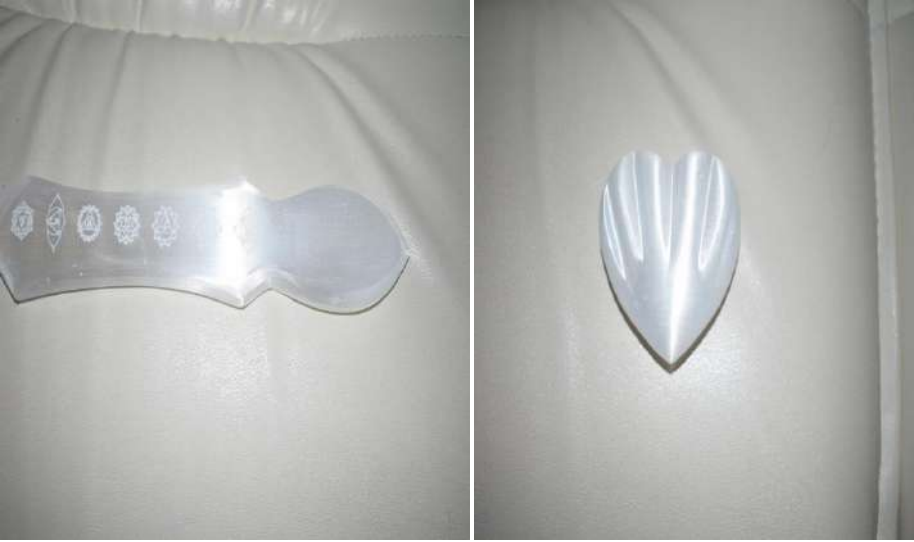
Görsel 1: Çeşitli hastalıklar için oluşturulmuş ve daha sonra kişiye hazır hale getirilen takılar. Ayrıca sağda dizi taşlar. Sol alt köşede kırmızı bereket cüzdanı. (19.11.2022, Belgin Dal Ofisi, Sapanca, Yazarın Özel Arşivi).

Görsel 2: Turkuaz, Aventurin, Kaplangözü, Yıldız taşı, Ametist gibi çeşitli doğal taşlardan yapılmış pandüller. (19.11.2022, Belgin Dal Ofisi, Sapanca, Yazarın Özel Arşivi).

Görsel 3: Üzerinde reiki işaretleri bulunan çakra jeneratör taşları (19.11.2022, Belgin Dal Ofisi, Sapanca, Yazarın Özel Arşivi).

Görsel 4: Biyoenerji seansında kullanılan bıçak şeklindeki selenit taşı ve kalp formunda selenit masaj taşı. (19.11.2022, Belgin Dal Ofisi, Sapanca, Yazarın Özel Arşivi).

Görsel 5: Pembe kuvars taşından yapılmış, cilt masajı için kullanılan gua sha taşları. (19.11.2022, Belgin Dal Ofisi, Sapanca, Yazarın Özel Arşivi).

Görsel 6: Şifa köyünde, vorteks alanında bulunan dilek çanağı, bakır piramit ve kristal kuvars taşları. (19.11.2022, Sapanca, Yazarın Özel Arşivi).

Görsel 7: Şifa köyüne girişte yer alan ilk bungalov. (19.11.2022, Sapanca, Yazarın Özel Arşivi).

Görsel 8: Vorteks alanı olan ağaç ve altındaki kursiyerler. Beyaz başörtüsü bulunan KK-2, Boyun kartı taşıyan KK-6, KK-6 solunda yer alan KK-7. (19.11.2022, Sapanca, Yazarın Özel Arşivi).

Görsel 9: Vorteks alanı, Belgin Dal (Beyaz uzun kabanlı), solunda sırası ile KK-2, KK-6, KK-7 ve diğer kursiyerler. (19.11.2022, Sapanca, Yazarın Özel Arşivi).

Görsel 10: Vorteks alanı, Belgin Dal eşliğinde kursiyerlerle toplu meditasyon. (19.12.2022, Sapanca, Yazarın Özel Arşivi)